

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 7 • Perjantaina 30. maaliskuuta 2007

58. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Huikkea kalmistolöytö Hiitolasta

Hyvin säilyneen muinaisjäännöksen löydöt kertovat vuosituhantisesta asutuksesta

Kesä- ja heinäkuussa 2006 järjesti Pietari Suuren antropologian ja etnografian museo (Kunstkamera) yhteistyössä Turun yliopiston kanssa arkeologisia tutkimuksia luovutetulla alueella Karjalan tasavallassa. Työ, jonka rahoittivat Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseuratiö ja Suomen Kulttuurirahasto, johti Hiitolan pitäjältä tehtyyn poikkeuksellisen antoisaan kalmistolöytöön.

Runsas kolme viikkoa kestäneissä tutkimuksissa avattiin kaikkiaan 60 neliömetrin laajuinen kaivausalue paikalle, jonka löydöt osoittautuivat toivottuakin rikkaammiksi ja ainutlaatuisemmiksi. Kohde osoitettiin myös monia muita alueen muinaisjäännöksiä paremmin säilyneeksi.

Kaivauksia johti arkeologi Stanislav V. Belsky Pietarin Kunstkamera-museosta; suomalaisena yhteistyötahona oli arkeologi Ville Laakso Turun yliopistosta. Kolmas jäsen työryhmässämme on antropologi Valeri I. Khartanovich, hankin Kunstkamerasta.

Tutkimuskohteemme sijaitsee vanhassa viljelysmaaismassassa 1930-luvun

suomalaiskylän kupeessa. Paikka tuli ensimmäisen kerran tutkijoiden tietoon ennen sotia, kun maanomistaja löysi sieltä kalmiston viittaavia muinaisesineitä ja toimitti ne Kansallismuseoon. Löydöt eivät kuitenkaan olleet johtaneet tutkimuskaivauksiin ennen viime kesää, joten varmuutta kalmiston olemassaolosta tai sen ajoituksesta ei etukäteen ollut. Keski-ikäisten asiakirjojen perusteella tiedettiin, että kylä on alueen vanhimpia.

Kalmisto löytyy

Vierailimme kohteella ensimmäisen kerran kesällä 2005, jolloin kiersimme Pohjois-Karjalan museon Muinaisilla poluilla -hankkeeseen liittyen useita kymmeniä Laatokan rantaseutujen muinaisjäännöskohteita. Tuolloin meillä ei ollut tarkkaa käsitystä tulevan kaivauskohteemme luonteesta.

Paikka kuitenkin vaikutti melko hyvin säilyneeltä: lähistöllä ei ollut rakennuksia tai viljelyksessä olevia peltoja. Maiseman ja yleisilmeen puolesta kohde vaikutti erittäin lupaavalta:

mielestämme ikivanhan asutuksen vaikutelma.

Tulevia tutkimuksia ajatellen oli tärkeää myös se, että Laatokan rantaan oli lyhyt matka: paikka soveltuu mainiosti kaivausten vaatimaan usean viikon leirielämään. Päätimmekin jo ensi käyntimme yhteydessä, että yritämme hankkia vuodeksi 2006 rahoitusta koetutkimuksiin, joilla selvitetäisiin, onko paikalla kalmisto ja onko se säilynyt sellaisessa kunnossa, että laajemmat kaivaukset olisivat mielekkäitä.

Saatuamme hankkeelle rahoitusta suomalaisilta säätiöiltä kaivoimme kesällä 2006 mäen poikki 32 metriä pitkän, metrin levyisen koekaistan löytääksimme merkkejä muinaisjäännöksestä – ennen kaikkea hautoja. Heti turpeen alta saatiin esille yllättäviä löy-

Välillä on tehtävä todellista tarkkuustyötä. Valeri Khartanovich on saamassa esille jotain mielenkiintoista. Kuva Ville Laakso.

Sivuillamme TÄNÄÄN mm.

Hiitolaiset napakelkan kyydissä	4
Pitkäperjantai	
Kurkijoen murteella	5
Kurkijokelaisten evakkotie	5
Anna Poskiparta 95 v.	6
Vanhoja sananparsia	6
Evakkopojan muistelmia	7
Hautausluettelo nähtävillä	8

Seuraavat Kurkijokelaiset ilmestyvät

13.4., 27.4., 11.5., 25.5., 8.6., ...

Esiin kaivetut rakenteet on tärkeää saada valokuvatuiksi suoraan ylhäältä. Stanislav Belsky tasapainoilee. Kuva Ville Laakso.

töjä. Löysimme aineistoa, mm. kivesineiden valmistusjätettä, joka osoittaa paikan olleen asuttu ensimmäisen kerran jo varhaismetallikaudella (n. 1500 eKr.–400 jKr.). Heti perään tuli esille irrallinen ihmisen sääriluu sekä näillä leveysasteilla harvinaisen kalkkikivisen hautakiven kappale.

Ruumiskalmiston olemassaolosta ei enää ollut epäilystäkään, mutta paikalla näytti yllättäen olevan myös muita muinaisen ihmiselämän merkkejä. Vielä oli myös selvittävää, kuinka pahasti kuluneiden vuosisatojen maankäyttö oli tuhonnut muinaiset rakenteet.

Hyvin säilynyt tutkimuskohde

Maaperä osoittautui kovaksi ja kiviä oli paljon. Pian kuitenkin huomattiin, että suuri osa kivistä olikin tarkoituksella paikalleen asetettuja rakenteita, mm. hautojen päälle laadittuja kiveyksiä. Ne olivat säilyneet täysin ehjinä useita satoja vuosia. Ymmärsimme, että olimme kaivamassa ilmeisesti yhtä luovutetun Karjalan parhaiten säilyneistä kalmistoista.

Kaivauksen edetessä löytyi esineitä jatkuvasti: mm. lasihelmiä, saviastioiden paloja, kangaspuiden painojen katkelmia, suuri pronssinen punnus. Osa löydöistä on viikinkiajalta (n. 800–1050 jKr.), mutta osa, esimerkiksi keramiikka, saattaa olla joitakin vuosisatoja vanhempaa. Suurin osa löydöistä tuli esille maasta, joka oli sekoittunut myöhemmin ruumishautauksia paikalle tehtäessä.

Tutkimusten tärkein tulos oli kuitenkin ristiretkiajalta (n. 1050–1300 jKr.)

ainakin keskiajalle (n. 1300–1500 jKr.) ajoittuvan ruumiskalmiston löytymisen ja sen tutkimuksen alkuun saaminen. Kaivoimme kesällä 2006 paikalta kuusi hautaa, joista yksi oli polttohauta, muut ruumishautoja. Kahdessa naisenhaudassa oli esineitä: ohimo- tai korvarenkaita, pronssiriipus, hopeinen sormus, puukkoja.

Hautojen tarkka ajoitus ei tätä kirjoitettaessa ole vielä varmistunut, mutta ainakin osa niistä lienee 1300–1400-luvulta. Yllättävää oli myös haudoista löytyneiden esineiden alkuperä: samanlaisia on aikaisemmin löytenyt – ei Karjalasta, vaan pääasiassa Inkerinmaan hautakummuista. Karjalan kulttuuri ja väestösuhteet ulottuivat tunnetusti monelle suunnalle, ja asiassa riittää tutkimista edelleen tulevissa kaivauksissa.

Pitkä asutusjatkuvuus

Itse asiassa luovutetussa Karjalassa ei ole päästy tutkimaan yhtä rikkaita hautoja kuuteenkymmeneen vuoteen, koko sodanjälkeisenä aikana. Mielenkiintoista on myös se, että kaivauksissa tuli esille esineitä, jollaisia ei ole Karjalasta ennen löytenyt.

Kaikkiaan mäeltä löytyi esineitä poikkeuksellisen laajalta ajanjaksolta: ainakin varhaismetallikaudelta, viikinkiajalta, ristiretkiajalta ja keskiajalta – hyvinkin tuhannen vuoden mittaiselta ajanjaksolta. Löydöt viittaavat siihen, että paikalla on ollut ensin asuinpaikka, myöhemmin kalmisto. Historiallisten lähteiden perusteella tiedetään, että asutus kylässä on jatkunut vielä keskiajalta katkeamatta toiseen maailmansotaan saakka.

Näin pitkä todistettu

JATKUU SIVULLA 4

Tuoreheks, terveheks

Nyt on jo kiire hakea pajunkissoja, jotta ehtii oksat koristella virpovitsoiksi. Sillä jo ylihuomenna on palmusunnuntai, jolloin on lupa käydä oman väen lisäksi kummeja ja naapureita virpomassa. Ainakin ennen vanhaan tiedettiin, että kummeilta sai parhaat palkat.

Nykylapset eivät välitä vanhoista perinteistä, heillä tuntuvat kiiluvan silmissä vain namit ja rahat. Myöskään monet nykyisten lasten vanhemmista eivät tunne vanhoja tapoja, vaan pukevut lapsensa noidiksi ynnä muiksi "tunnistamattomiksi" olioiksi. Ollaan siis sotkettu yhteen kaksi eri asiaa: trullit ja virpominen. Meidän mummojen ja ukkojen vastuulle jää vanhojen perinteiden opettaminen lapsillemme ja lastenlapsillemme.

Ennen käytiin palmusunnuntaiaamuna virpomassa tutut henkilöt, jätettiin "vitsa siul" ja todettiin lopuksi: "Ja palkka miul." Sitten pääsiäisaamuna käytiin saman henkilön luona hakemassa se "palkka". Tuolloin palkaksi saatiin vaikkapa kananmuna, pullo, pikkuleipä, ehkäpä joskus karamelli, ja olenpa kuullut, että joku olisi saanut jopa villasukat palkak-

"Mie se virvon viisahaksi, taitavaksi tapsettelen, rikkahaksi, rakkahaksi suuren talon isännäksi, munan eestä muksuttelen, rahan eestä rapsuttelen."

si virpomisestaan. Eikä kenenkään virpojan tarvinnut tuhria naamaansa eikä pukeutua muuksi kuin omaksi itseksensä.

Historiallisesti pääsiäisnoidat eli trullit ja virpominen ovat vastakkaisia ilmiöitä, sillä virpominen on "siunaamista" ja trullit "kiroavat". Ennen vanhaan ajateltiin, että noidat ja pahuus liikkui erityisesti pitkäperjantain ja lankalauantain iltoina, koska Jeesus Nasaretilainen oli kuollut pitkäperjantaina ja noussut kuolleista pääsiäispäivänä. Uskottiin, että tuolloin Jumalan suojeleva vaikutus oli pienimmillään ja noidat pääsivät juuri silloin mellastamaan maailmassa. Ilkivallan kohteina uskottiin olevan etenkin kotieläinten. Toisaalta tuolloin harjoitettiin nimenomaan tätä uskomusta vahvistavia menoja, kuten esimerkiksi leikattiin eläimistä karvoja ja nahanpaloja. Nythän emme enää noitiin usko, mutta virpomiseen me kaikki voimme ja saamme uskoa.

Oikein mukavaa virposunnuntaita ja Hyvää Pääsiäistä kaikille Kurkijokelaisen lukijoille!

Raija Hjelm

Hartaus sunnuntaiksi 1.4.
Palmusunnuntai

Kevättä rinnassa

"Lähellä luontoa eläessäni voin tavoittaa luomakunnan kauneuden, joka synnyttää syvän kiitollisuuden Jumalan elämän runsaudesta ja yltykkylläisyydestä. Sielu palaa ikään kuin elämän alkukotiin." Näin kirjoittaa Päivi Luostarinen "Ambrosius"-kirjassa. Hän jatkaa vielä Dostojevskia lainaten: "Kauneus pelastaa maailman, kaikki Jumalan luoma on kaunista ja ihanaa."

Päivi Luostarisen kirjoitusta lukiessani sain ajatuksen talven ja lähiajan tapahtumien tutkisteluun. Meillä on ollut erikoinen talvi, mutta siihen on sisällynyt monta arvokasta juhlaa. Isänmaan ja kirkollisten juhlien lisäksi olen kokenut omassa elämässäni paljon iloa ja kauneutta. Vaikka olenkin kokenut monivuotisen kortisonilääkityksen vuoksi vaikeuksia jopa kävelmisessäkin, olen kokenut talven rikkaana. Säännöllisen kielen opiskelun lisäksi sain viikon ajan kuljettaa Hanna-tyttärenti poikia kouluun ja harrastuksiin, hiihtää ja nauttia erinomai-

sesta talvimaisemasta. Olen saanut olla ystäväni ilo- ja surujuhlissa, niistä kirjoitin jo Mikko-pojan 10-vuotisjuhlista, Manu täytti Marianpäivänä 10 vuotta, juhlat nyt lauantaina flunssan vuoksi, sitten huhtikuun puolivälissä Laurin 12-vuotisjuhlat Nokian Edenissä. Nyt juuri hain nelivuotiaan Kaislan vanhempineen lentokentältä, elämää riittää.

Marianpäivä katkaisi kevään ankean paastonajan, viittaa-han se joulun suureen juhlapäivään. Mariaa ylistetään siitä kauneudesta, joka liittyi nöyryyteen ja kuuliaisuuteen. Palmusunnuntaina juhlimme Jeesuksen ratsastamista Jerusalemiin. Häntä juhliataan, häntä kiitetään ja ylistetään, mutta hänen vastaanottajansa odottavat maallista ruhtinasta. Sen vuoksi he pettyvät häneen. Hänestä tuli sen kauneuden edustaja, jota Marianpäivänä ylistettiin.

Pääsiäisviikolla tuo kauneus ja elämän voima ilmenee heikkoudessa, kärsimisessä ja kuolemassa. Se on tämän elämän ilmiö, mutta Jeesus toi tähän maailmaan toisen valon ja kauneuden. Se pelasti maailman. Se pelasti maailman synnin orjuudesta, kadotuksen tuomiolta ja iankaikkisesta kuolemasta. Tähän liittyy rakkaus, joka valaisee, vahvistaa ja synnyttää uutta elämää. Se ei ole annettu hallitsemista, ei lyömistä, ei sortamista varten, vaan auttamista ja rakastamista varten.

Tämä uhri päättyi suureen pääsiäisen riemuun. Jeesus on totisesti noussut ylös kuolleista. Hänen ylönousemuksessaan on uusi toivo koko tulevaa elämää varten. Voit ylistää virren 84:6 sanoin: "Nouse sielu, riennä mieli ylistämään Jeesusta! Aukene ja kiitä kieli ihanalla laululla! Kiitä kaikkivaltiasta laupeuden ruhtinasta."

Hyvää pääsiäisaikaa!

Eino Orpana

Kuolleita

Rakkaamme

Anna (Anni) MÄKILAAKSO

o.s. Ahlgren

* 21.11.1922 Kurkijoki
† 21.2.2007 Nummela

"Jo Karjalan kunnalla lehtii puu,
jo Karjalan koivikot tuuhettuu.
Käki kukkuu siellä ja kevät on,
vie sinne mun kaihoni pohjaton."

Kaikesta kiittäen

Tarja ja Lauri
Tomi, Tarja, Tuomas ja vauva
Aarne-veli ja Kari
Minna ja Henric
sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu 17.3.2007.

Rakkaamme

Esko Alfred POUTANEN

* 30.4.1928 Kurkijoki
† 28.2.2007 Loimaa

Portilla elämän rajan
on lempeät kasvat Vapahtajan.
Oi rakkauden Herra,
hänet luoksesi kamma,
hänen vihreillä niityillä levätä anna -
kundes kohtaamme luonasi jälleen.

Hetket hiljaiset jälkeesi jäivät,
kullaten muistojen kirkkaimmat päivät.
Eevi

Kädet ahkerat tähtemme uurastaneet
ovat lepoon rauenneet.
Silmät lempeät tietämme seuranneet
ovat uneen sulkeutuneet.
Sydämen, paljosta huolehtineen,
nyt ikuiseen siunaamme
- ja kaikesta yhä uudelleen
sua, isä, kiitämme.

Isää, Ukkia ja Iso-Ukkia kaivaten
Tuula ja Risto

Tommi ja Anna-Kaisa
Tanja ja Patrik
Paula ja Jarmo
Joni ja Jenni, Kalle, Ella
Kyösti ja Johanna
Mikko
Matti ja Eveliina
Markus
Katri ja Pekka
Kaipaaksella muistaen
Sukulaiset ja ystävät

Rakkaamme siunattiin haudan lepoon Metsämaan kirkossa
17.3.2007. Lämmin kiitos osanotosta.
Kiitokset myös kaikille Eskoa hoitaneille. Omaisit

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Paljonko ulkomaiden kansalaisia asui vakituisesti Suomessa vuoden 2006 alussa?
2. Paljonko Liettuassa on asukkaita?
3. Mikä on Suomen kansallissisäkäs?
4. Mikä on Suomen pisin joki?
5. Mitkä ovat maapallon kolme tärkeintä viljakasvia?
6. Mikä on viimeinen Vanhan Testamentin pienistä profeettakirjoista?
7. Mihin kasveihin kihokit kuuluvat?
8. Mikä on Aasian jälkeen pinta-alaltaan toiseksi suurin maanosa?
9. Mikä Viron pääkaupungin Tallinnan aiempi nimi oli?
10. Mikä on Lapin läänin eteläisin kunta?

teillä mitään syötävää?"
"Ei ole", he vastasivat.
Jeesus sanoi: "Heittäkää verkko veneen oikealle puolelle, niin saatte." Joh. 21:5-6

12.4. Menkää kaikkialle

maailmaan ja julistakaa evankeliumi kaikille luoduille. Joka sen uskoo ja saa kasteen, on pelastuva. Joka ei usko, se tuomitaan kadotukseen. Mark. 16:15-16

Sanan Voimaa

30.3. Ylistäkää Herran nimeä, ylistäkää, te Herran palvelijat! Siunattu olkoon Herran nimi nyt ja aina! Idän ääriä kaukaiseen länteen saakka kaikukoon Herran nimen ylistys! Ps. 113:1-3

31.3. Onko ketään Herran, meidän Jumalamme, vertaista? Hän istuu valtaistuimellaan korkeuksissa mutta näkee alas maan syvyksiin. Ps. 113:5-6

1.4. Jeesukselle tuotiin aasi, ja hän nousi sen selkään, niin kuin on kirjoitettu: - Älä pelkää, tytär Siion, sinun kuninkaasi

tulee! Hän ratsastaa nuorella aasilla. Joh. 12:14-15

2.4. Herra kääntyi ja katsoi Pietariin, ja Pietari muisti, mitä Herra oli hänelle sanonut: "Ennen kuin kukko tänään laulaa, sinä kolmesti kiellät minut." Hän meni ulos ja itki katkerasti. Luuk. 22:61-62

3.4. Miehet, joiden käsissä Jeesus oli, pilkkasivat ja löivät häntä. He peittivät hänen silmänsä ja sanoivat: "Profetoi nyt! Kuka sinua löi?" Monella muullakin tavalla he herjasivat häntä. Luuk. 22:63-65

4.4. Jeesusta lähettiin viemään. Matkalla sotilaat pysäyttivät Simon-nimisen kyreneläisen miehen, joka oli tulossa kaupunkiin, ja panivat hänet kantamaan

ristiä Jeesuksen jäljessä. Luuk. 23:26

5.4. Kun hetki koitti, Jeesus kävi aterialle yhdessä apostolien kanssa. Hän sanoi heille: "Hartaasti olen halunnut syödä tämän pääsiäisaterian teidän kanssanne ennen kärsimystäni." Luuk. 22:14-15

6.4. Ja Jeesus huusi kovalla äänellä: "Isä, sinun käsiesi minä uskon henkeni." Tämän sanottuaan hän henkäisi viimeisen kerran. Luuk. 23:46

7.4. Äkkiä alkoi maa vavahdella ja järjestä, sillä Herran enkeli laskeutui taivaasta. Hän tuli haudalle, vieritti kiven pois ja istuutui sille. Matt. 28:2

8.4. He havaitsivat, että kivi oli vieritetty haudan suul-

ta, ja kun he menivät sille hautaan, he eivät löytäneet Herran Jeesuksen ruumista. Luuk. 24:2-3

9.4. Silloin Jeesus sanoi heille: "Voi teitä ymmärtämättömiä! Noinko hitaita te olette uskomaan kaikkea sitä, mitä profeetat ovat puhuneet? Juuri niinhän Messiaan piti kärsiä ja sitten mennä kirkkauteensa." Luuk. 24:25-26

10.4. Kristuksen tuli kärsiä kuolema ja kolmantena päivänä nousta kuolleista, ja kaikille kansoille, Jerusalemla alkaen, on hänen nimessään saarnattava parannusta ja syntien anteeksiantamista. Luuk. 24:46-47

11.4. Jeesus huusi heille: "Kuulkaa, miehet! Onko

Rakas isämme, isoisämme ja isoisoisämme
Maanviljelijä

Ilmari Johannes POUTANEN

* 24.4.1927 Kurkijoella
† 28.2.2007 sairauden uuvuttamana

*Karhunpesä auto, hiljainen:
väsyi taatamme ahkera, kultainen.
Muistot lämpimät lohtuna meillä
kantavat eteenpäin elämän teillä.
Sinun hyvä on nyt, tiedämme sen,
jäljissäs kuljemme kaikista kiittäen.*

Ikävöiden

Raija ja Kari
Janne
Marina, Jarno ja Oliver
Heikki, Mailis ja Oliver
Harri, Tytti, Aaro, Mattias ja Miisa
Sakari, Sanni, Milla ja Juho
Maisa ja Mikko
Markku, Marja, Valtteri ja Jussi
Mikko ja Sini
Kalle ja Jenni
sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa Yläneellä.
Lämmin kiitos myötälämisestä surussamme.

Rakas puoliso, isä ja pappa

Viljo Henrik TAIVAINEN

* 5.1.1928 Kurkijoki
† 18.3.2007 Vampula

Syvästi kaivaten

Hilja
Pirjo perheineen
Jari
Maila
Sukulaiset ja ystävät

*Jäi jälkeesi kotipiha hiljainen,
sen puut ja pensaat lintuineen.
Me katsomme jälkiä kättesi töiden,
kiittäen, muistaen, ikävöiden.*

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Pitkä evakkotaival on päättynyt

Äitini Alina Taskinen syntyi 1914 Kurkijoella Aromäen kylässä yhtenä Miina ja Heikki Sinkkosen yhdeksästä lapsesta. Hänen lapsuutensa ja varhaisnuoruutensa kuuluivat kotikylällä vanhempia kotona auttajan ja lähitaloissa erilaisia maatalon töitä tehden.

Työnteolta liikenevän vapaa-aikansa hän vietti useimmiten omien sisarusensa kanssa leikkien läheisen mustikkamäen kallioilta. Taskisen sukuun äiti liittyi kesällä 1936 otettuaan isäni aviomiehukseksi. Pitkä liitto päättyi isäni kuolemaan vuonna 1988.

Avioliitossa elettyihin vuosikymmeniin mahtui paljon tyyntä ja myrskyä, surua ja iloa, jotka he avio- puolisoina yhdessä jakoivat. Oman kodin jääminen vieraille maalle ja kaiken aloittaminen tyhjistä uudelleen oli kova kohtalo, samoin ensimmäisen lapsen kuolema muutaman viikon ikäisenä.

Ajelehtiminen paikkakunnalta toiselle loppui vihdoinkin, kun vuonna 1953 vanhempani ostivat maatilan Honkajoelta Pohjois-Satakunnasta ja aloittivat rankan työn entisen rintamatilan kohentamisen elinkelpoiseksi. Itse en noista alkuajoista paljon muista muuta kuin vanhempien si-

Alina Taskinen o.s. Sinkkonen (22.9.1914-7.2.2007).

sarusteni kertomana, koska synnyin vanhempieni iltatähdeksi vuonna 1955. Sen kuitenkin tiedän, ettei elämä ollut helppoa eikä rahaa ollut kuin välttämättömiin tarpeisiin.

Meidän lasten kasvaessa ja ottaessa osaa tilan töihin vanhempiemme elämä alkoi helpottua. 1970-luvun puolivälissä he luovuttivat tilan seuraavalle sukupol-

velle ja siirtyivät viettämään hyvin ansaitsemaan eläkepäiviä.

Minun parhaita muistojani ovat viikonlopun kii-reettömät päivät isossa tuvassa, jossa oli lämmitetty leivinuuni ja sain seurata, kuin äiti ja usein myös jompikumpi sisareni leipoivat leipiä, piirakoita ja pullia. Tuoreiden leivonnaisten tuoksu ja uunista hehkuva

lämpö ovat jääneet lähtemättömästi mieleeni.

Myös kesäiset heinänte-kotalkoot ovat hienoja muistoja. Vastaleikatun heinä tuoksu oli niin vastustamaton, että kun omalla tilalla ei enää tehty heinää perinteisellä tavalla, kävin kesälomillani auttamassa naapureita heinäkorjuussa.

Nykyistä ammattiani sivuavan tapahtuman muistan hyvin, vaikka olin vasta 12-vuotias. Vuosi 1967 oli Suomen itsenäisyyden 50-vuotisjuhluvuosi. Istutin silloin äitini kanssa itsenäisyyden juhlapuun kotipihaan metsän reunaan. Äitini sanoi silloin: ”Tämä puu on sitten muistona, kun minua ei enää ole.”

Tuosta kuusenistutusta-pahtumasta tulee tänä vuonna kuluneeksi 40 vuotta, ja puu on kasvanut isoksi kuuseksi ja saanut ympärilleen paljon pieniä kuusilapsia. Aivan kuten äidilläkin oli paljon pieniä suvun uusia vesoja kasvamassa ympärillään ja muistuttamassa, miten elämä jatkaa kulkuaan. Kukin meistä on hetken siinä matkassa ja väistyy sivuun, kun aika on täysi. Äidilläni tuo aika tuli täyteen 7.2.2007.

Markku Antero
Taskinen

In memoriam Berta Laukkanen Rakasta Bertta- ystäväämme muistellen

*”En mie unhoita
Karjalaani,
sen kaunoisia kallioita,
syviä sydänsaloja...”*
Sinä, Bertta-ystäväni,
synnyit kauniissa Karjalas-

sa Sortavalan Hympyljärven rannalla. Karjala eli tuolloin kukoistuskautaan; takana oli veljessodan kauheudet, elettiin iloista, rauhallista 1920-lukua. 1930-

luvun lama ei ollut vielä saavuttanut Karjalaa, ei liioin ollut vielä tietoa maailmansodasta.

Elit iloista, onnellista elämää hyppien Hympyljärven rantakallioilla siskojesi ja veljesi kera. Ehdit aloittaa koulun, ehdit viettää kauniin lapsuuden Karjalassa. Ehdit palata vielä takaisin lähteäksesi lopullisesti kohti uutta Suomea, kohti tuntematonta, kohti karjalaisten epätietoista kohtaloa.

Mistään ei ollut varmuutta. Teitä heiteltiin kuin jauhosäkkejä paikasta toiseen; toisissa paikoissa vastaanotto oli hyvä, toisissa ei niin hyvä. Mutta karjalainen iloisuus, elämäntahto ja sisu oli sinulla johtotähtenä, sen avulla selviydyttiin.

Tulit pohjoiseen, tulit Muhokselle ja löysit Ilmarin, isäni serkun. Perustitte perheen Pieksämäelle; saitte kolme lasta ja myöhemmin lastenlapsia. Elämä muotoutui uomiinsa. Muuttitte lasten perässä Lahteen tarkoituksenne viettää vanhuutta kolmisin tyttärensä Annukan kanssa.

Ensimmäinen kohtaaminen

Tapasin Bertan ensimmäistä kertaa vuonna 1996 elisenaaralaisten matkalla Kurkijoelle. Bertta ja Ilmari nousivat bussiin Lahdesa. Satoi kaatamalla, kun Bertta ja Ilmari tulivat istumaan viereemme ja iloisesti esittäytyivät. Siitä alkoi

ystävyytemme.

Bertta oli kirjallisesti lahjakas niin proosa- kuin runotekstienkin laatijana. Aina kun olimme menossa syntymäpäiville tai hautajaisiin, soitimme Bertalle: ”Nyt tarvitaan värsy siihen ja siihen tarkoitukseen.” Saatoimme soittaa: ”Juna on kahden tunnin päästä Rovaniemellä, ja siihen mennessä tarvitaan syntymäpäiväruno.” Runo saatiin ja luettiin syntymäpäiväsankarille.

Vielä viime kesänä kauneimpaan aikaan olimme Karjalassa. Kävimme Ilmarin mummolassa ja minun isomummolassani Rummunsuolla sukumme kera. Bertta kertoi Iisakki Laukkanen tarinaa heiluvalla rakennuksen peruskivellä seisoen ja puun riu’ulla, karjalaisella matkasauvalla viittoillen. Olimme olleet siellä myös kesällä 2004. Monet kotikasvit lähtivät mukamme ja joutuivat Nikkilän pihalle Bertan ja Ilmarin hellään hoitoon. Tulivat mukaan saunavastatkin.

Viimeisen kerran olimme vierailulla Laukkasilla kaksi viikkoa ennen Bertan pois lähtöä. Bertta heitti meidät vielä autolla pika-vuoropysäkillä. Hänellä oli edessään leikkaus, ja tuli kysyttävä, pelkäsikö hän sitä. Ei hän pelännyt.

Kuolemasi tuli yllättäen...

Pirkko Kaartinen

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Kaipuu saa näkyä

PALVELEMME
Ma - Pe 9 - 17
La 9 - 13

LOIMAAN KIVI
KIVICENTER

Palininkatu 2, Loimaa
Puh 0207 909 261

Merkkipäiviä

Sirkka-Liisa Erlund o.s. Hartikka täytti 80 vuotta
17.3. Loimaalla. Hän on syntynyt Kurkijoen Aromäellä. Molemmat vanhemmat Juho ja Lydia o.s. Korjonen olivat syntyperäisiä aromäkeläisiä.

NIMIPÄIVÄT

pe 30.3. Usko
la 31.3. Irma, Irmeli
su 1.4. Palmusunnuntai, Raita, Pulmu
ma 2.4. Pellervo
ti 3.4. Sampo, Veeti
ke 4.4. Ukko
to 5.4. Irene, Irina, Ira, Iro
pe 6.4. Pitkäperjantai, Ville, Vilho, Vilhelm, Viljami, Vili
la 7.4. Allan, Ahvo
su 8.4. Pääsiäispäivä, Suoma, Suometar
ma 9.4. 2. pääsiäispäivä, Mikael Agricolan p., suomen kielen päivä, Elias, Eljas, Eelis, Eeli
ti 10.4. Tero
ke 11.4. Verna
to 12.4. Julia, Julius, Juliaana

Napakelkan vauhdissa

Hiitolan Pitäjätseuran kevätkuulumisia

Melkoisen vilkkaana useiden eri luonteisten tapahtumien sarjana käynnistyi seuramme maaliskuu. Aihetta normaalia juhla-vampaan ajanjaksoon meillä tietysti olikin, sillä 12.3. Hiitolan Pitäjätseuran perustavasta kokouksesta tuli kuuluneeksi tasan 40 vuotta.

Seura on toiminut tämän neljän vuosikymmenen ajan aluksi hyvinkin vireästi, mutta välillä seurasi hie-man hiljaisempi kausi. Tällä hetkellä toiminta on jälleen vilkasta, ja kuulumme-kin maamme aktiivisimmin toimivien karjalaisten yhdistysten eturiviin.

Nuorten ja lasten talvitapahtuma

Maaliskuisten tapahtumien sarja alkoi 4.3. nuorille ja lapsille järjestetyllä talvitapahtumalla, jota vietettiin Nakkilassa Hiihtokeskus Salomonkalliolla. Paikan isäntänä toimii hiitolaisjuurinen Aarne Räikkönen. Tapahtumaan osal-

listui yhteensä 67 henkilöä vauvasta vaariin. Siis iso joukko innostuneita isiä, äitejä, mummoja ja ukkeja jälkipolvineen oli saapunut ottamaan ilon irti mukavasta yhdessäolosta muun muassa laskettelemalla, pulkkailemalla, moottorikelkka-ajelulla tai vaikkapa napakelkalla pyöriessä.

Touhukkaan menon jälkeen maistuivat taatusti nuotiomakkarat ja pullakahvit. Ilma suosi tapahtumaamme loistavasti hellien meitä kipakan pakkaskauden jälkeen vuorostaan upealla auringonpaisteella ja plus-asteisella kelillä.

Kevätkokous

Tiistaina 6.3. pidettiin Hiitolan Pitäjätseuran kevätkokous, johon osallistui 70 henkilöä. Kokous aloitettiin viettämällä hiljainen hetki vuoden aikana poisnukkuneiden jäsentemme ja heimoveljemme muistoksi.

Kokouksen puheenjohtajaksi valitun Kari Kaijon

Mummoille ja ukoille tutusta napakelkasta tuli myös nuoremman polven suosikki.

toimesta kokous etenikin melkoisen ripeään tahtiin. Seuran toimintakertomuksesta ilmeni edellisen toimintavuoden olleen jälleen erilaisia tapahtumia sekä muuta toimintaa ”pullollaan”, seuran jäsenmäärän nousseen tuntuvasti ja järjestämiimme tapahtumiin osallistunut entistäkin aktiivisemmin. Seuramme jäsenet ovat osallistuneet myös runsaslukuisesti Karjalan Liiton, Karjalaseurojen Satakunnan piirin sekä muiden karjalaseurojen järjestämiin tilaisuuksiin.

Kokoukseen osallistuneille oli jaettu myös rahastonhoitajan laatima tulos-

laskelma ja tase, joista voimme todeta tulot ja menot. Puheenjohtaja Kari Kaijo totesikin lyhyesti: ”Rahaa on tullut, rahaa on mennyt ja on sitä vähän jäänytkin.” Tilintarkastajat puolsivat lausunnossaan vastuuvapauden myöntämistä hallitukselle ja toimihenkilöille. Niin päätti myös kokous.

Suurkiitos seuran hienosta menestymisestä kuuluu kaikille tapahtumiimme osallistuneille, ohjelman-suorittajille, emännille ja muille erilaisiin työtehtäviin osallistuneille sekä koko jäsenistölle. Me kaikki yhdessä olemme vaikut-

taneet Hiitolan Pitäjätseuran upeaan menestymiseen.

Tarinailta

Kevätkokousiltana vietettiin myös tarinailtaa, jonka teemana oli ”Hiitolan kylät esittäytyvät”.

Ilta muodostui mielenkiintoiseksi, kun eri kylissä aikoinaan asuneet tai juurikylänsä menneisyyttä muuten tutkineet henkilöt kertoivat kotikylänsä elämämenosta. Tällä kertaa ei kyläesittelyssä päästy vielä puoleenkaan väliin, sillä Hiitolan 40 ”virallisen” kylän lisäksi monissa kylissä oli vielä ”sivukylä”, jotka vaativat ihan oman esitte-

lynsä.

Näillä näkymin kyläesittelyt jatkuvat toukokuussa. Toivommekin eri kyläläisiltä aktiivisuutta myös silloin.

Huhtikuudessa tarinaillassa vietetään ”terveysiltaa”, jonne saamme vieraksemme asiantuntijan sydänpiiristä. Toukokuussa vietetään jälleen perinteistä äitienpäiväjuhlaa. Sitten ovatkin jo vuorossa kotiseutumatkot, joiden monista kokemuksista ja tapahtumista tulee varmasti taas monenmoista kerrottavaa.

Raija Laaksonen

Mutakuoppa

Tuskin tuota mutakuoppa-sanaakaan nykynuoriso tuntee näin EU:n aikakaudella. En tiedä, minkälaiset direktiivit tuo kyseinen järjestelmä määrää? Ennen määräsivät isännät itse viljelystilojensa hoidon. Nyt säädökset tulevat Brysselistä, ja sen mukaisesti toimitaan. En siis tiedä, onko mutakuormanotto montusta kiellettyä vai kuuluuko se sallittujen tapahtumien joukkoon. Siksi lienee parasta pysyä

vanhanaikuisissa menetelmissä.

Kun ennen sotia ja sen aikakin viljelijät viljelivät maitaan, ajettiin mutaa savimaille ja savea mutapelloille. Olen itse elänyt tuota aikaa, ja lisäksi oli molempien ottopaikat lapsuuskotini mailla. Savea lienee ollut useamman tilan mailla omiksi tarpeiksi, mutta syvämultaista suota oli harvoilla.

Näiden maanparannusai-

neiden ajo tapahtui aina talvella. Usein pelloilla näkyi kasoja kuin komposteja, joihin oli ajettu mudan tai saven kanssa karjanlantaa. Silloin oli vielä runsain mitoin ns. lantanavettoja. Pelloilla muta-savi-lantakasat paloivat ruokamullaksi levitettäväksi laajemmalle alalle. Kasvuvoima oli luonnonmukaista.

Palatakseni tuohon kotini Hukkasuon mutakuoppaan. Suosta toinen puoli kuului naapurillemme Eino Kempiselle. Isännät olivat sopineet, että mudanottokuoppa voisi olla rajalla, ja jo muutaman vuoden päästä oli

naapurusten Hukkasuolla raja-aitaa korvaava suora-kaiteen muotoinen leveähkö monttu. Tästä kuopasta isännät ajoivat ihan naapurikylään asti tuota mustaa hapanta maanparannusainetta. Enpä juurikaan muista montta apulantaa nimeltä, mutta sellaiset kuin Tuomaskuona, Salpietari, Kalkki ja Tuhka ovat jääneet mieleeni tuona karjanlannan lisäksi.

Talvella pelloille ajettu täytekkä muistuttavat tunkiot paloivat omassa lämmössään niin, että vain hienoinen höyry näkyi seesteisessä ilmassa, kun niitä ryhdyttiin keväällä levittä-

mään pitkin sarkoja.

Eräs tapahtuma Talvisodan ajalta jäi mieleeni, kun naapurikylän isäntä tuli minniänsä ja tyttärensä kanssa kuormien hakuun. Kuormaushan kävi lapiolla käsin mättämällä. Kun kolmen hevosen karavaani kuormineen oli valmiina kotiin lähtöön, yllättivät pommikoneet maanviljelijät täysin. Mitäs siinä muuta kuin hevoset kuormineen metsään niin lujaa, kuin suinkin ehtivät. Vaikka se oli niin sanottu läheltä piti tapaus, ehtivät hevoset kuormineen näreikön suojaan, ja pommit putoilivat pitkin radan vartta,

tuo rautatie kun pommittajien olikin määrä saada hajalle ja niin kuljetukset rintamalle poikki.

Mainittakoon sekin, että vaikka useista yrityksistä huolimatta pommit, Luojalle kiitos, putoilivat aina kahden puolen rataa, ei suurempia vahinkoja sattunut kotikylällemme, vaikka pommitus joskus oli hyvinkin ankaraa. Vieläkin maastossa näkyy monia pommien aiheuttamia monttuja. Myös tuo mutamonnttu on edelleen olemassa.

Aino Koppia

JATKOA SIVULTA 1

asutusjatkuvuus on erittäin harvinaista koko Itä-Suomessa, samoin Luoteis-Venäjäillä. Laatokan länsirantalta tunnetaan pari vastaavaa muinaisjäännöstä: Hiitolan kohdetta voidaan verrata Kurkijoen Kuuppalan ja Räisälän Hovin Kalmistomäen kuuluisiin kohteisiin, joita tutkittiin suomalaisvoimin jo ennen toista maailmansotaa. Tutkimushankkeemme eräänä tarkoituksena onkin saada uusia vastauksia kysymykseen karjalaisen väestön alkuperästä.

Saadaksemme paremman kuvan kohteen luonteesta avasimme myös toisen koe-kaistan mäen laelle. Siitä löytyi aineistoa, jonka alustavasti tulkitimme merkiksi asuinpaikasta. Se saattaa

olla samanaikainen ruumiskalmiston kanssa; asuinpaikan ja kalmiston näin likeen sijainti on sekin harvinaisen piirre Karjalasta toistaiseksi tunnetussa aineistossa.

Tutkittavaa riittää

Kesän 2006 kaivausten jälkeen vain pieni osa kohteestamme on saatu tutkitua. Suurin kalmistoon kohdistuva ilmeinen uhka näyttäisi olevan ns. musta arkeologia – metallinpaljastimen avulla muinaisjäännöskohdetta ryöstelevät henkilöt. Tämä ilmiö on viime vuosina vaivannut laajasti luovutetun alueen arkeologisia kohteita. Myös omalla tutkimuskohteellamme oli – ilmeisesti vuonna 2006 vain vähän ennen kaivauksiam-

me – tehty tuhoja: tästä todisteina olivat siellä täällä pienet kuopat, joista oli poistettu metalliesineitä.

Mustan arkeologian uhan vuoksi päätimme pitää kalmistolöydön tarkemman sijainnin toistaiseksi poissa julkisuudesta. Tutkimustemme tarkat tulokset päätettiin julkaista sitten, kun kohteen keskeisimmät osat on saatu tieteellisesti tutkittua.

Tutkimuksia Hiitolassa jatketaan tulevana kesänä. Suunnitelmissamme on laajentaa kaivausalueitamme. Jo nyt tiedämme, että paikalta on löydettävissä runsaasti uutta tietoa Karjalan asutushistoriasta ja kulttuuri-piirteistä ainakin kahden viimeksi kuluneen vuosikymmenen ajalta.

*Ville Laakso
Stanislav Belsky*

Kaivauksen alkuvaiheessa löytyneitä hautakiven kappaletta (etuvasemmalla) puhdistetaan esille. Työn ääressä Eeva-Riitta Majoinen ja Sergei Lisitsyn. Kuva Ville Laakso.

Pitkäperjantai Matteuksen mukaan

Unto Miikkulaisen käänös Kurkijoen murteelle

Matteus 27:33–54

33. Ja hyö tultii siihe paikkaa, mitä sanottii Kolkataks, se on pääkallon paikka.

34. Hyö antoit hänel etikkoa, mihi ol sekotettu sappii, ja ko heä maistel, ni eihä heä sitä tahtont juuva.

35. Sit ko hyö ol hänet ristiinnaulanniet, ni hyö jakkoit hänen voattiet heittämäl arpoa. Tälviisii täytteti mitä rohveetat oltii jo ajat sitte sanoniet: ”Hyö jakkoat Hänen

voattiet arpoa heittämäl.”

36. Nii käyti istumaa ja jäätii vahtimaa häntä.

37. Ja neä laittoit Hänen peän peäl selityksen: ”Tämä on Jeesus Juutalaisiin Kuningas.”

38. Samal kertoa hänen kans naulattii ristil kaks rotakkoa, ryövärii, yks oikiil puolel ja toine vasemmal.

39. Mut joutilaat kävelijät pilkkasiit häntä, veäntiit peätä

40. ja sannoit: ”Sie, joka

moaha levität Jumalan temppelein ja kolmes päiväs sen rakennat, auta ihtijäs. Jos uot Jumalan poika, ni lassei alas ristilt.”

41. Tällei pappiloihe esmiehet, kirjanoppiniet maisterit ja muut vanhimpiin oppineihe kans pilkkasiit häntä ja sannoit:

42. ”Muuta heä on puittos auttant mut ihtijä ei. Jos heä on Israelin kuningas, ni lasseutukkoo paikal alas ristilt, ni myö uskotoa.

43. Heä on turvautunt Jumaloo: peästäkyö Jumalan nyt hänet, jos heä on Jumalan poika, niiko heä ihte sanuo.”

44. Rotakat ja ryövärit, mitkä ol ristil naulatut häne kanssoa pilkkasiit häntä ja oltii kovast sammoo mieltä.

45. Kuuve tienois tul pimmi ja sitä jatku yhekseä ast.

46. Ja vähä vajjaa yheksä Jeesus huus koval eänel: ”Eeli, Eeli, lama sapaktani?”

Se tarkottua: ”Miun Jumalain, minkä takkie miut ilmiannoit?”

47. Muutamat lähellä seisoniet totesiit: ”Eliasta heä huutoa!”

48. Kohta yks likel seisonot otti sienen ja kostutti sen ja nost sen pitkän seipeän karel hänen juotavaks.

49. Mut muutamat sannoit: ”Pijeteäpäs mieles, tuluoaks Eljas häntä auttamoo.”

50. Jeesus huus toas koval eänel ja heitti henkiesä.

51. Ja mäne ihmettä! Temppelein esvoate reppeyty ylleält alas lattihe ast, ja moa täräji ja kalliot halkeesiit levijäst.

52. Ja hauvat aukeniit, ja monta pitkeä pyhänä piettyy ruumista nous ylös.

53. Nämä lähtiit häne ylösnousemisesä jälkie pyhheä kaupunkii ja näyttäytyit monel.

54. Mut heije peällikkö, satan miehen komentaja ja nämä Jeesuksen vartijat näkiit ja kuuliit moan järinän ja tapahtumat, pelkäsiit mahottomast. Neä sannoit: ”Varmast teä ol Jumalan poika.”

Puhtaaksi kirjoittanut
Unton veli
Tauno Miikkulainen

Erkki Poutanen (toinen vas.) esittelemässä näyttelyä Hannu Leppämäelle (vas.), Vampulan Karjalaisen puheenjohtajalle Paavo Tuunaiselle (toinen oik.) ja sihteerille Kaarina Leppämäelle (oik.). Kuva Satu Ojala, Lauttakylä-lehti.

sissa nyt. Elisenvaaran yhteiskoulun lisäksi kunnassa oli maamiesopisto, maamieskoulu, karjakkokoulu, hevoshoitokoulu, 18 suomenkielistä kansakoulua ja yksi ruotsinkielinen.

- Kurkijokelaisille sota oli yllätys, ja lähtö evakkotielle tuli yllättäen. Ensin matkasimme Keski-Suomeen, Jyväskylään ja sen pohjoispuolelle sekä Keuruulle.

Vampulaan ensimmäiset evakot tulivat heti talvisodan sytyttyä. Tokaron taloon majoitettiin Viipurin vanhainkodin asukkaat. Joulukuun 10. päivä 1941 Vampulaan tuli 530 kurkijokelaista. Lähes kaikki palasivat kotiseuduilleen vuotta myöhemmin.

- Vuoden 1944 suurhyökkäyksen aikana Joutsenon kunta tyhjennettiin, ja 900 joutsenolaista tuli evakkoon Vampulaan. Rauhan tultua he saattoivat palata kotiin, koska heidän kotikuntansa jäi rajan tälle puolelle. Sen sijaan me kurkijokelaiset

menetimme kotimme, ja edessä oli muutto uudelle kotiseudulle. Edessä oli lähtö ensin Pohjanmaalle ja sittemmin muutto Loimaan seudulle.

Vuonna 1948 Vampulassa asui 630 karjalasta, ja kunnan väkiluku oli huipussaan. Kunnassa oli 4 020 asukasta, ja vauvavuosi oli silloin kautta aikojen paras, uusia vampulalaisia syntyi 102.

Korttiajasta näyttelyssä on valottavia esimerkkejä.

- Vuosi 1942 oli tiukinta, sillä silloin kukin asukas sai kuukaudessa 150 grammaa voita, viisi grammaa sakariinia ja 225 grammaa viljatuotteita päivässä. Kaikki elintarvikkeet oli kortilla perunoita lukuun ottamatta. Karjalaiset joutuivat elämään pelkkien korttiannosten varassa, kun peltoa ei ollut.

- Rauhan jälkeen Vampulaan muodostettiin 75 karjalaisilaa ja lähes sata rintamamiestonttia. Tänä päivänä siteitä karjalaisiin on lähes joka talossa jossakin muodossa.

Näyttelyssä on esillä myös Kurkijoesta kertovaa kirjallisuutta, joka on peräisin edesmenneen Vilho Kylläisen jäämistöstä.

Satu Ojala
Lauttakylä-lehti

Kurkijokelaisten evakkotiesillä Vampulan kirjastossa

Kurkijokelaisten vaiherikas matka Karjalasta Keski-Suomen kautta Loimaan seudulle on koottu näyttelyksi Vampulan kirjastoon. Kuukauden verran esillä oleva näyttely kertoo sanoin

ja kuvin, millaista elämä oli evakkotaipaleen alussa ja miten elämä uudella kotiseudulla lähti lutviutumaan.

Näyttelyn koontanut Erkki Poutanen Vampulan Karjalaisista löysi tiedon, jonka

mukaan Kurkijoella on ollut elämää jo kivikaudella.

- Ja 1662 perustettiin Kurkijoen kaupunki, jossa oli peräti 700 asukasta. Ison vihan aikana kaupunki poltettiin, latelee Erkki Poutanen.

Talvisodan sytyttyä Kurkijoki oli pinta-alaltaan 560 neliökilometriä eli neljä kertaa Vampulan kokoinen. Asukkaita oli 9 800 eli vähän enemmän kuin Huittinen.

Huotilaisten sukujuuret Kurkijoen Soskualla

Olen harrastanut yli 10 vuotta sukututkimusta selvittellen karjalaisia sukujuuriani monissa Kannaksen pitäjissä. Nämä suvut kuuluvat evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Tiesin mummoni esivanhempien olleen ortodokseja, joten jo ennakkoon tiesin näiden Huotilainen- ja Vepsä-sukujen tutkimisen vaikeaksi, koska en osaa venäjää.

Alkuun päästäkseni tilasin Mikkelin maakunta-arkistosta sukututkimuksen isoukostani Georgi eli Yrjö Huotilaisesta. Nettiin oli jo tullut Tiurulan kreikkalais-

katolisen seurakunnan hajatietoja, ja tähän seurakuntaan kuuluivat myös Kurkijoen ortodoksit.

Lisäksi turvauduin tiedossani olleisiin sukulaisiin, joten laitoin puhelinlangat laulamaan. Tilasin myös Kurkijoen henkikirjojen mikrofilmirullat luettaviksi. Tosin ne kattavat vain 1800-luvun. Milloin ja mistä Huotilaiset Kurkijolle tulivat, ei ole tiedossani. Ehkä etelästä Inkerinmaalta?

Olen kehittänyt seuraavanlaisen sukupuun mumolleni Maria Georgintytär

Huotilaiselle. Vuonna 1810 kuoli Soskualla 75-vuotias Timofei Huotilainen. Hänellä oli kaksi poikaa Prokofei ja Feodor, jotka asuivat samaa taloutta, sekä veljenpojat Michail ja Georg Grigorijef, jotka asuivat toista taloutta. Michaililta kuolivat kaikki pojat, mutta tytär Maria toi taloon vävyn naituaan Michail Petrofin (ehkä Sidorof), joka otti vaimonsa sukunimen Huotilainen.

Maria ja Michail Huotilaisen pojan Feodorin ensimmäinen vaimo hukkui vuonna 1837 neljän muun

Huotilaisen kanssa. Kaikki olivat aika nuoria. Syytä hukkumiseen ei netti kerro, mutta päivä oli 21. kesäkuuta, ja oletuksia voi esittää. Oltiinko kirkkomatkalta vai kalassa?

Feodorin toinen vaimo oli Andolja Sidorova, ja tämän kanssa hän sai kolme poikaa, joiden nimet olivat Johannes (Ivan), Yrjö (Georgi) ja Simo (Simon). Karjalaisen tavan mukaan veljeksien lapsilla oli lisänimet: Iijan Jussi, Meksin Jussi ja Simon Jussi (jotka kaikki mainitaan Kurkijoki-kirjassa).

Toinen vaimo Maria Vepsä

Yrjö eli keskimäinen veljeksistä oli kaksi kertaa naimisissa, ja hän oli mummoni isä. Ensimmäinen vaimo oli Elena Nikiforin-

tytär ja toinen vaimo oli Maria Nikolajeva Vepsä Elisenvaarasta. Lapsia syntyi viisi: Anna ensimmäisestä vaimosta ja Maria (mummoni), Sandra, Outi ja Johannes (Meksin Jussi) toisesta vaimosta.

Yrjö kuoli 50-vuotiaana keuhkotautiin, ja Maria Vepsä otti toisen miehen Jaakko Paavonpoika Pajun Soskualta. Heille syntyi kaksi poikaa: Matti ja Jaakko.

Mummoni Maria Huotilainen kääntyi kihlautukseen sulhasensa uskoon eli liittyi evankelis-luterilaiseen kirkkoon ja meni vuonna 1909 naimisiin Juho Juhonpoika Pessin kanssa muuttaen Kaukolan Koverilaan Pekojussille. Perheeseen syntyi neljä lasta: Väinö (isäni), Laina, Reino ja Arvo.

Kiitokset Mirjamille, Annalle ja Eilalle (eli Iijan Jussilaisille) ja Simon Jussilaisille) kaikesta sukututkimusavusta.

Isomummoni Maria Nikolajeva Vepsä oli syntynyt 13.1.1858 Elisenvaarassa. Hänellä oli kahdeksan sisarusta: Ivan, Nikolai, Jaakko, Vasili, Anastasia, Irenja, Marfa ja Andolja. Sisarusten isä oli Nikolai Ivanof Vepsä ja äiti Palagia Vasiljeva Klimof Hiitolasta. Jos joku tietää Vepsän sisaruksista enemmän, pyydän ottamaan yhteyttä.

Leena-Maria Hellström
Rauhalantie 2
29310 KAASMARKKU
e-mail:

lm.hellstrom@gmail.com

Puhe Anna-mummon 95-vuotissyntymäpäivillä

Arvoisa päiväsankari, hyvät juhlavieraat, rakkaat ystävät ja sukulaiset

Anna-mummo pyysi minua pitämään pienen puheen hänen 95-vuotissyntymäpäivillään. Minä totta kai suostuin, ja mielessä kävi ajatus: ”Mikäpäsi siinä, eiköhän sellaisen puheen saa kirjoitettua.”

Parin päivän päästä, kun aloin miettiä asiaa tarkemmin, tajusin, että ottaen huomioon päiväsankarin merkittävyyden, elämäntekemuksen ja hänen kunnioitettavan korkean ikänsä, niin puheenkin pitäisi varmasti olla lähemmäs puolitosta vuotta pitkä. No, älkää turhaan pelätkö, ei tämä nyt kuitenkaan monta minuuttia kestä.

Alkaessani sitten miettiä Mummon ikää, aloin varmasti vasta ensimmäistä kertaa todella tajuta, miten valtavan paljon hän on nähnyt ja kokenut. Mitä enemmän sitä ajatteli, sitä vaikut-

tavammalta se alkoi tällaisesta, vielä melko nuoresta miehestä tuntua.

Mummo itse pyysi minua puheessani mainitsemaan jokusia sellaisia asioita, jotka varmasti täällä ovillekin, niin nuorille kuin vähän vanhemmillekin, selkeyttävät sitä, mitä tarkoitin. Ensinnäkin se, että hän on elinaikanaan ehtinyt käyttää kolmea eri valuutaa: ruplia, Suomen markkoja sekä nyt viimeisenä euroja. Ja saamieni tietojen mukaan, ei eurojenkaan kanssa ole ongelmia tullut.

Toinen asia, josta Mummon kanssa keskustelin, on kodin jättäminen Kurkijoelle ja sieltä erinäisten mutkien kautta asettuminen tänne Loimaan seudulle. Ensimmäisen kerran Kurkijoelta lähtiessään, siis vuonna 1940, Mummo oli jo 28-vuotias perheenäiti. On sanomattakin selvää, että tuon ajan ikävät tapahtumat jättivät jälkensä ja ikäviäkin muistoja. Kotitilalla on onneksi jälkepäin päästy

käymään, ja muistelmia voitu tuoreessa kirjassa (Loimaan Seudun Karjalaseuran 60-vuotishistoria, toim. huom.) olleesta jutusta lukea. Suosittelen kaikille, jotka eivät vielä ole kirjaa nähneet.

Kun katsoin, mitä muuta vuonna 1912 tapahtui, siis Mummon syntymän lisäksi, niin olin pudota tuoltani: Kiinasta tuli tasavalta ja matkustaja-alus Titanic upposi törmättyään jäävuoreen. Kuvittelin pienessä mielessäni näiden asioiden olevan lähes muinaishistoriaa. Kuitenkin meillä on täällä tänään hyvävointinen ja kirkasajatuksinen päiväsankari, joka noiden tapahtumien ajoista lähtien on epäilemättä nähnyt ja kokenut monenlaista tässä maailmassa.

On valitettavasti ollut sotaa, mutta onneksi kuitenkin enemmän rauhan aikaa. On ollut talouden heilahteluita ja poliittisia muutoksia. Jo pelkästään presi-

dentejä on ollut 11, toisin sanoen kaikki, jotka tätä maata ovat ehtineet johtaa.

Niin kauan kuin minä muistan, on Mummolassa ollut aina mukava käydä. Näin nykyäänkin, kun Mummolassa käynti ei ole enää ihan pelkkää leikkimistä. Mummon kanssa on helppo jutella aiheesta kuin aiheesta, sillä hän on edelleen hyvin perillä tämän maailman tapahtumista, olivat ne sitten uutisia tai lähes minkä tahansa lajin urheilutuloksia.

Ja nyt on sitten se koko Suomea kuohuttava digi-tv:kin asennettu, joten vieläkin ei ole aikomus kärkeä pudota. Eihän sellaista laitetta ole puhujallakaan ollut kuin muutaman päivän ajan. Kyllähän se vain niin on, että kun Mummolasta lähtee, niin aina on hymy huulilla ja hyvä mieli.

Ja toisaalta, onhan Mummolassa mukava käydä jo pelkästään hyvien leivonnaistenkin takia: on pullaa,

Anna Poskiparta kukkien ympäröimänä 95-vuotisjuhlissaan.

pikkuleipää, kuivakakkua ja mustikkapiirakkaa. Eipä niille ole voittajia vielä niistä tämän maailman kahvilosta löytynyt, joissa itse on tullut käytyä.

Ja sitten ovat vielä tietysti karjalanpiirakat. Aijai, niistä pitäisi pitää ihan oma puheensa, mutta antaa nyt

tämän kerran olla.

Lopuksi haluan vielä kerran toivottaa oikein hyvää syntymäpäivää Mummolle.

Antti Lehtonen
Annan nuorimman tyttären Riitan 26-vuotias poika

Juolaht mieleheini...

Pajunkissat

Tänä keväänä nuo pajupensaat ainakin täälläpäin näyttävät kovin niukasti kasvattaneen pajunkissojaan. Lieneekö ollut syynä kuiva ja kuuma viime kesä, vai mikä?

Lapsuudesta muistuu mieleen, kuinka ojanpientareilla oli pajupehkoja ja niissä vaikka kuinka paljon runsaskissaisia oksia. Palmusunnuntain tai niin kuin

meilläpäin sanottiin virposunnuntain lähestyessä kipaistiin hankikantoa pitkin noita pajunoksia hakemaan ja niistä virpovitsoja rustaamaan, sillä piti hän sitä virpomaan lähtä. Ainakin kummit piti käydä virpomassa, ja naapureitakin piti virpoa oman väen lisäksi.

Riemulla sitä sitten lähettiin ja mietittiin, minkälainen virpoloru sitä kenel-

lekin luettaisiin. Aina oli tuttu ja turvallinen tuo: ”Virpoi, varpoi, tuoreeks’, terveeks’. Siulle vitsa, miulle palkka.”

Itsestäni oli mahdotoman hieno loru: ”Virpoi, varpoi, vitsa uus, aivan niin kuin kukkiva kuus. Elämän onnea toivotan sulle, jos nöyrästi maksat palkan mulle.”

Mieleen on erityisesti jäänyt eräs kerta, kun palkaksi sain oikein rahan. Sotien välillä yhtenä palmusunnuntaina olin käynyt virpomassa kummejani Mattia ja Lainaa. Kummisetä antoi

minulle palkaksi ihan oikean rahan. Sen laitoin kintaan peukaloon ja koko matkan puristin sitä, minkä jaksoin, ettei se vain putoaisi. Ylpeänä esittelin sitten kotona tuota suurta aarrettani.

Tänä keväänä ei noista lapsuusajan komeista hangeista ole tietoaakaan. Maassa ei ole lumenripettäkään, ja mittari näyttää reilusti toistakymmentä astetta lämmintä. Mikkää ei oo niiko enne. Ei muuta tarviikaa, pittää ellää sillei, mite luonto meitä elämää pistää.

Terttu Ketola

Sananparret ja sanonnat ennen vanhaan

Osa 1.

Kun elää vanhaksi, muistaa sellaisia asioita, jotka nykyihmisille ovat käyneet vanhanaikaisiksi. Lienee silti lupa niistä kertoa?

Kun olin lapsi, käyttivät vanhat ihmiset paljon sananparsia. Mummoni oli hyvällä muistilla varustettu ja osasi nokkelasti sijoittaa sananparren moneen keskusteluun. Säestä ja ilmoista on joitakin jäänyt mieleeni.

Sataa kuin saavista kaatatin.

Iltarusko ilman rusko, aamurusko päivän paska.

Ilma on kuin morsian, ja morsian on kuin piru.

Tulee lunta kuin turkin hihasta.

Matin silmät vettä itkee.

Mikä on Mariana katolla, se on Vappuna vaolla.

Helmikuun heleät päivät maaliskuussa maksetaan.

Maaliskuussa sanottiin olevan monenlaista ilmaa: ”Maaliskuu maata näyttää, tiet tukkii, polut täyttää.” Avioliitosta ja riijuusta oli myös monenlaisia sanontoja: ”Hyvät naijaan naapuriin, ja pahat pitäjän perille.”

Ei sitä näöltä voita syödä, tavat ne ihmisen kaunistaa.

Maahan se naittaa pahat piijat, sian kinttu kierot silmät.

Miniän rahat eivät kestä kuin Tuomaan päivästä jouluun.

Sutkaset hyvät humalat menivät märänneihin maltaisiin.

Kotivävyllä pitää olla pitkä kaula, että näkee uuninpäältä syöntiajat.

Juopon reessä ei ole vällyjä.

Yksi tyhjä tyttäristä kuin on paljoista pojista...

Käyttipä yksi mies sanontaa: ”Jäihin kun lämpimästi päivä paistaa, tulee kylmä kesä”, kun yksi emäntä kehui poikansa kihlattia. Yksi mies kehui onnistumistaan: ”Paistaa se päivä joskus risukasaankin.” Tyttö sanoi kosimaan pyrkivälle pojalle: ”En huoli sinua tipoitain lähdevedessäkään.”

Vähätöinen on sellainen emäntä, joka ei miestä viittä lasta elätä. ”Tyhjän saapi pyytämättäkin”, sanoi ikäneito, kun kyselivät, miksi ei ole avioon mennyt.

Tyhjistä puheista sanottiin: ”Koira haukkui, kaiku kanto, mies on miestä aina vain.” Sellaisissa taloissa, joissa oli isäntävalta, ei ollut emännän puheilla paljon mitään painoa, jolloin sanottiin: ”Mitä siitä kanan kaikerruksesta, jos ei kukkonen kuraha.” Eräs hiero-

ja-mummo valitti: ”Söisi suu, vetäisi vatsa, vaan ei kestä hienot kintut.”

Olipa sellainen sanonta: ”Ikkunasta emännän näkee, portaanpielestä talon tyttären.” Sulhasmies sai taloon tullessaan katsoa, oliko ikkunat kirkkaat ja oliko portaanpieli lakaistu. Totesi kerran eräs lautamies: ”Tee hyvää, syö paskaa...”

”Mikä tuultain tulee, se viheltäin menee”, lienee tarkoitannut, että helpolla saatu omaisuus, myös helpolla meni. Kun sulhasmies tuli taloon, niin sanottiin: ”Vävy kun vätkähti tupaan, niin muna mutkahti pataan.” Vävyille piti laittaa parempaa ruokaa. ”Sitten ei muuta, kuin pese kättä, käy pöytäsiin.” Kiisselin sanottiin olevan sellaista ruokaa, että ei pidä pitkään nälkää: ”Kerran kun hyppää veräjän yli, on jo uusi nälkä.”

Juoppoa janotti ja sanottiin: ”Vettähän se viina vinkasee.” ”Takkuumies pistä kätesi taskuun”, tarkoittanee, että jos oli epävarma taattava, sai olla valmis maksamaan. ”Kirpas kuin kirpun purema.” Kun eräissä perheissä ei ollut isä-vainajalle järjestetty hautajaiskestitystä, sanottiin: ”Yksi isä elättää kymmenen lasta, kymmenen lasta ei edes yhtä isää.”

Eräältä emännältä pääsi kahvia keittäessään pauku. Isäntä tuumasi: ”Hyvä p—e kun olis piirailta pitää, laulaa tuo lanttukukollakin.” Paljon on sellaisia sanontoja, jotka eivät kestä painomustetta. Paljon myös niitä, jotka sellaisinaan kävisivät elämän ohjeeksi. Paljon on myös unohdettuja, jotka silloin tällöin tulevat mieleen. Pitäisi olla aina paperia mukana, että

voisi kirjoittaa heti muistiin.

Kerronpa tarinan hyvästä ja huonosta vävystä. Nämä tulivat yhtä aikaa kylään. Talvella anoppi laittoi hyvälle vävyille leveän veitsen ja huonolle sellaisen kapean piikkimäisen. No, huono vävy pisteli sillä piikkillä voinokareet kaikki suuhunsa. Hyvä vävy ei saanut kovasta, jäisestä voista minkäänlaista uis-kaa.

Seuraavan kerran vävyt tulivat käymään kesällä. Anoppi oli vahingosta viisastunut ja vaihtoi veitset. Eihän hyvä vävy saanut nytkään voita palalle, kun hänellä oli se kapea piikkimäinen veitsi. Huono vävy veteli paksult voita leveällä veitsellä.

A.K.

Evakkopojan muistelmia: Nuorten harrastuksia

Meidän evakoiden tultua Mellilään heräsi pian ajatus oman karjalaisseuran perustamisesta meidän yhteiseksi edunvalvojaksi sekä erittäin tarpeelliseksi yhteiseksi keskustelufoorumiksi. Tämä johtikin Mellilän Karjalaiset ry:n perustamiseen. Pian sen jälkeen herätettiin henkiin myös Alhon Nuorisoseura. Näiden kummankin seuran toimintaan menin mukaan heti, kuin se vain oli mahdollista.

Meitä karjalaisia evakonuoria elähdytti toimintaan kohdallamme koettu orpous. Emme tunteneet olevamme melliläläisiä, emme tunteneet olevamme oikeastaan mitään. Kuitenkin meidän tuli kuulua johonkin.

Emme voineet elää tyhjyyden tunteessa, vaikka meidät aluksi voitiinkin kirjata kansan alimpaan kastiin kuuluvaksi. Me halusimme kuitenkin olla jotakin, edes oma itsemme. Jotakin me vain mielessämme tiesimme, että meidän tulee sopeutua, mutta ei su-

lautua. Sulautumiseen kulttuuriperinteemme oli liian voimakas.

Kun 10 000 asukkaan kunnasta noin 800 henkilöä sijoitetaan hieman yli 2 000 asukkaan kuntaan, ei kertaheitolla voida vahvaa karjalaista kulttuuria omine tapoineen ja murteineen heittää nurkkaan. Me nuoret, me halusimme elää, vaikka eivät ulkoiset olosuhteet olleetkaan hyvät.

Me halusimme leikkiä, laulaa ja tanhuta menetyksemme ja surumme keskellä. Nuorina meillä oli elinvoimaa, vaikkei ympärillämme oleva yhteisö ollutkaan meidän puolellamme. Emme me halunneet eristäytyä, mutta omassa joukossamme tunsimme olevamme ikään kuin kotikylässä, tuttujen parissa.

Mellilän Karjalaiset ja Alhon Nuorisoseura toimivat hyvässä yhteistyössä, koska tekijät kummassakin seurassa olivat pitkälti samat henkilöt. Me tanhuttiin, voimisteltiin, lausuttiin ja menttiin rohkeasti mukaan

Karjalan Liiton ja Eteläkarjalaisten Nuorisoseurojen liiton tilaisuuksiin ja kilpailuihin, aina mahdollisuuksiemme mukaan. Osallistuimme niihin kansantanssien, lausuntakuorolla ja jopa näytelmillä.

Myös yksilölajeissa meillä oli edustusta: yksinlaulussa, lausunnassa ja puhekilpailuissa. Myös hiihtokilpailuihin otimme osaa. Usein pokkasimme palkintosijoja monissa lajeissa, aina Karjalan Liiton valtakunnallisia kilpailuja myöten, puhumattakaan nyt piiritason kilpailuista.

Uskon, että tämä oli monelle meistä merkittävää aikaa jopa tulevaisuutta ajatellen. Sitä se oli ainakin minulle. Sain esiintymistotumusta ja -varmuutta ja kimmokkeen myös sekä puhutun että kirjoitetun sanan käyttöön. Siitähän tuli minulle myöhemmin jopa ammatti pari vuosikymmeneksi.

Meitä nuoria kävivät eri harrastusten parissa ohjaajamassa Karjalan Liiton ja

Alhon Nuorisoseuran tanhuporukka Mellilässä kesällä 1951.

Eteläkarjalaisten Nuorisoseurojen liiton ohjaajat. Osallistuimme mahdollisuuksien mukaan myös lähiseudulla pidetyille kursseille. Tutuiksi tulivat mm. Eino Hyyrynen, Paavo Montonen, Helmi Uosukainen, Helka Hämäläinen ja Aino Jääskeläinen. Alhon Nuorisoseuran esimiehenä toimi ansiokkaasti Viljo Torikka, ja pintokerhoa veti nuorisoseuratyön veteraani Juhana Rouhiainen.

Paljon tehtiin yhteistyötä myös Aromäen, Elisenvaaran ja Sorjon nuorisoseurojen kanssa.

Myös Mellilän Karjalaisten johdossa kulloinkin olleet henkilöt tukivat mahdollisuuksiensa mukaan

meidän nuorten harrastuksia.

Toki monet meistä nuorista olivat mukana myös paikallisten seurojen, esimerkiksi urheiluseurojen, toiminnassa. Mitään suuria hankauksia ei paikallisten kanssa esiintynyt, mitä nyt muutamia paikkakuntalaisia nuoria joskus hiukan harmitti, kun evakonuoret voittivat kilpailuja aivan heidän nenänsä edestä.

Oma tupa

Meidän nuorten harrastusolosuhteet paranivat huomattavasti, kun Alhon Nuorisoseura osti vuonna 1949 mökin Pesänsuon ja Isoperän kylän rajamailta Mellilän ja Kosken välisen tien varrelta noin kolmen kilometrin päästä Mellilän asemalta. Mökistä purettiin sisältä väliseinät ja tehtiin pientä pintaremonttia. Näin saatiin yhtenäisen harjoitustila mm. kansantanssijoukkoa varten.

Sopipa mökissä pitämään 40-50 hengen tupailtoja ja pieniä juhlia. Mökin piha-alueita raivattiin ja tasattiin, ja siihen tehtiin kyykkäkenttä. Pari-kolme vuotta myöhemmin tehtiin mökkiin pientä keittiötä varten lisäsiipi. Näin mökki palveli tarkoitustaan hyvin vinkin reilun vuosikymmenen verran, kunnes alkanut television valtakausi näkyi myös nuorison harrastuksien muuttumisena ja vähenemisenä, mutta alkoi uu-

delleen elpyä useiden vuosien jälkeen. Silloin kuitenkin harrastustilat olivat jo toista luokkaa kuin sotien jälkeisenä aikana, ja Alhon mökkinä menetti merkityksensä.

Harrastuksemme oli parhaissa voimissaan vuonna 1950, jolloin Helsingissä pidettiin Karjalan Liiton ja Eteläkarjalaisten Nuorisoseurojen liiton yhteiset suurjuhlat. Juhlille osallistui Mellilästäkin noin 40 karjalaista nuorta. Meiltä oli mukana kansantanssijoukko, voimistelijat sekä lausuntakuorolaisia.

Esimerkiksi lausuntakuoroamme kävi ohjaamassa tunnettu karjalainen lausujamestari Eino Hyyrynen, joka myös ohjasi suurta, pari sataa lausujaa käsittävää kuoroa Messuhallin juhlassa. Tämä juhlamatka oli monille meille merkittävä sikäläkin, että olimme ensi kertaa tutustumassa Helsinkiin, jossa oppaamme oli siihen aikaan varsin tunnettu entinen kurkijokelainen valokuvaaja, maisteri Pekka Kyytinen.

Kotoisissa puitteissa seuramme harrastivat hyvää yhteistyötä naapuriseurojen kanssa, sekä karjalais-että nuorisoseuratyön saralla. Erilaisissa tilaisuuksissa, ohjelmissa ja kilpailuissa olimme me nuoret innolla mukana. Oman tyydytyksensä antoi se, että harrastuksemme tuloksia arvosti myös vanhempi väki.

Arvi Heinonen

Alhon Nuorisoseuran tanhuporukka oli mukana Eteläkarjalaisten Nuorisoseurojen liiton suurjuhlilla Helsingissä vuonna 1950. Kuvan eduskuntatalon portailla otti Pekka Kyytinen.

Yleisöltä

Kukkia Sinulle, Lauri!

Muutama vuosi sitten Kurkijoen matkallamme vihjaisit minulle, että tekstiä on tulossa. Nyt se päämäärä on saavutettu, isot onnittelet siitä.

Miltäs nyt tuntuu? Tiedän tasan tarkkaan, miltä se tuntuu... kun olen sen itsekin kokenut. Tuntuu, kuin vähintäänkin puoli maailmaa repeäisi riemusta juuri sen ikioman aikaansaannoksen ansiosta – vaikka siitä ei mitään Finlandia-eh-

dokasta ja bestselleriä tulutkaan.

Siitä tuli silti jotain suurta. Niillä riveillä ja rivien väleissä juoksee oma elämäntarina ja mikä parasta, luultavasti huumorin höystämänä. Näin arvelee toinen syöpöpotilas, pätjänmatkaa samaakin maantietä tallanut matkakumppani.

Kukkapuskan lähettäjä-

Onerva

Eskon puumerkki

Älä ota stressiä pääsiäiskukista!

Pääsiäisenä on yleensä paljon puuhattavaa, joten kodin kukkakoristeluiden pitää syntyä helposti. Pääsiäiskukat voi hankkia jo pääsiäisviikon puolivälissä, jolloin loppuviikosta ei tarvitse lähteä erikseen kukkakauppareissulle.

Pääsiäisen perinteinen kukka narsissi sopii kaikenlaisiin kukkakoristeluihin. Helpoimmillaan narsissi on ruukussa. Suurin osa ruukkunarsisseista on pienikukkaisia tenarsisseja, jotka voi laittaa ulos parvekkeelle tai vaikkapa portinpieleen. Parin päivän totuttelun jälkeen ne eivät hätkähä edes useamman asteen pakkasia. Narsissit pidetään niukasti kosteina, ja mullan pinta saa kuivua ennen seuraavaa kastelua. Maltillinen kastelu ja ainakin ajoittainen säilyttäminen viileässä pitävät narsissit terhakassa kunnossa.

Tuunaa ruukkunarsissi tyylisi sopivaksi! Laita narsissit keltaiseen suojaruukkuun ja koristele koko komeus höyhenillä. Tai pura sipulit juurineen ruukusta ja istuta ne keltaisiin ja vihreisiin kahvikuppeihin. Voit myös koota keon tyhjäksi puhallettuja iloiseksi maalattuja kananmunia ja käyttää niitä peittämään narsissin sipuliosaa.

Narsissi on myös monipuolinen leikkokukka. Se on kauneimmillaan maljakossa perinteiseen tapaan koivun-

oksien tai pajunkissojen kanssa. Varsien leikkauspinnat erittävät maljakkoon liimaa, joka haittaa muiden leikkokukkien vedensaantia. Tämän vuoksi narsisseja ei kannata laittaa samaan maljakkoon juuri muiden kukkien kuin tulppaanien kanssa. Samasta syystä maljakkoveksi on syytä vaihtaa päivittäin.

Kokeile leikkonarsissia pääsiäisen oksakranssiin. Taivuta ensin koivun- ja pajunkissia rautalangalla sepeleeksi. Hanki kukkakaupasta tai askartelutarvikeliikkeestä niin sanottuja kukkatuppiloita - muovisia, korkillisia pieniä koeputken tapaisia. Liimaa kuumaliimalla tai sido rautalangalla sepeleeseen muutamia tuppiloita. Täytä tuppilot vedellä, laita korkki päälle ja pistele korkin läpi lyhytvaraisia narsisseja ja muita kukkia. Kukkiin kiihdyttynä ne on helppo korvata uusilla.

Pääsiäisen ruukkukukka-perinteiden tuorein tulokas on tulilatva, jota toki on saatavilla ympäri vuoden. Pääsiäisen aikaan herkutellaan erityisesti keltaisilla, valkoisilla ja oransseilla tulilatvoilla. Niiden ehdottomia valtteja ovat viikkojen kukinta-aika ja vähäinen vedentarve. Keltaisen ruukku- ja leikkogerberat sekä pääsiäisen väriin sopivat begoniat ovat myös kodin koristusten suosikkeja pääsiäisaikaan.

Kauppapuutarhuri ry

Piispa Mäkisen pääsiäisvastaanotto Halikossa huomenna

Turun arkkihiippakunnan piispa Kari Mäkinen ja rouva Eija Mäkinen järjestävät tämänvuotisen piispan pääsiäisvastaanoton lauantaina 31.3. klo 14-16 Halikon seurakuntatalolla (Vaskiontie 31, Halikko). Vastaanoton tarkoituksena on tarjota arkkihiippakunnan seurakuntien ja seurakuntayhtymien työntekijöille, seurakuntalaisille sekä yhteistyötahojen edus-

tajille mahdollisuus tavata piispaa, piispatarta ja toisiaan vapaamuotoisen yhdessäolon merkeissä. Vastaanotto on avoin kaikille kansalaisille.

Tämän vuoden vastaanotto järjestetään yhteistyössä Halikon seurakunnan kanssa. Turun arkkihiippakunnan piispan vastaanotto pidetään vuosittain eri puolilla hiippakuntaa.

miset to 5.4. mennessä seuramme sihteerille p. 040-770 9853.

Muistettavaa

Yli ehtii ilmoittautua Kurkijoen Aromäen Hämäläisten Kurkijoelle ja Hiitolan 17.-20.5. suuntaamalle **kotiseutumatkalle**. Ilm. ja tied. tämän viikonlopun aikana Inkeri Keinänselle, puh. (019) 417 237 tai 040-738 7789.

Näyttely "Kurkijokelaisten evakotie" Vampulan kirjastossa 13.3.-14.4. ti ja to klo 10-15 sekä ke ja pe klo 15-19.

Karjalaiset pitäjämessut la 14.4. klo 11-17 Karjalatalolla Helsingissä. Mukana myös Kurkijoki ja Hiitola omine esittely- ja myyntipöytä. Monenlaisia ohjelmaa. Vapaa pääsy. Tervetuloa tutustumaan.

Loimaan Seudun Karjalaseura tekee retken la 14.4. Helsinkiin **Karjalaisille pitäjämessuille** (avoimena klo 11-17). Messuilla esitellään Karjalan kannasta, Laatokan Karjalaa ja Raja-Karjalaa. Matkalle lähdetään, jos lähtijöitä on riittävästi. Matkan hinta määräytyy lähtijöiden lukumäärän mukaan (linja-auto). Myös naapuriseuralaisia odotellaan mukaan. Lisätietoja ja ilmoittautu-

Hautausluettelo nähtävillä

Tapio Nikkari ja Mauri Rastas ovat tehneet suuren työn, jotta meillä olisi internetissä nähtävillä Kurkijoen hautausmaihin haudattujen ihmisten luettelot ja mahdollisuuksien mukaan myös paikat, joihin heidät on haudattu.

Loimaalainen Veikko Nenonen on saanut tyttäreltään kopiot Kurkijoen keskimmäisen hautausmaan kartasta ja hauluettelosta. Hän on lupautunut tulemaan Kurkijokelaisen toimitukseen, jotta kaikki halukkaat voivat tulla siitä etsimään omaisensa hautapaikkaa.

Keskimmäiselle hautaus-

maalle on haudauksia tehty noin vuosina 1889-1941. Samoihin aikoihin on haudauksia tehty myös vanhimmalle ja uusimmalle hautausmaalle. Internetissä on nähtävänä luetteloja myös muilta hautausmailta, mutta niistä ei ole olemassa hautakarttoja. Siten niistä ei voi vetää tarkkoja johtopäätöksiä, missä kukin yksittäinen hauta sijaitsisi.

Veikko Nenonen on luetteloineen ja karttoineen Kurkijokelaisen toimituksessa (Koulukuja 7, Loimaa) ensi tiistaina 3.4. klo 10-13 välisen ajan. Vainajan kuolinpäivätieto helpottaa etsimistä. Tervetuloa!

ONKS TIETOO VASTAUKSET

- 113 852
- 3,5 miljoonaa
- karhu
- Kemijoki, 483 km
- riisi, vehnä ja maissi
- Malakia
- lihansyöjäkasveihin
- Afrikka
- Rääveli
- Simo

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA

LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoimena: ma-pe 12-18, la 10-14

MUUSTA!
Lahjaksi
KURKIJOKI-KIRJAT
VIIRIT JA VAAKUNAT

Erikoishammasteknikko MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

EHT-
liiton
jäsen

ERLUND-talo

Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan.

Asu terveellisesti, hengitä vapaasti unelmiesi talossa, Erlund-talossa!

MELLILÄN HIRSITYÖ

Ysitie 345, 32300 MELLILÄ
Kotimaan myynti:
Juhani Eklund p. 0400-530 979
e-mail: myynti@erlund-house.com

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeus-turva-asioita.

Asianajajatoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajajatoimisto JARI HEIKMAN OY

varatuomari Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
varatuomari Katri Ranta-Eskola
Turuntie 8-14, Il krs. Loimaa
Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäätä Loimaan Aluesairaala

LAATUA EDULLISUUTTA AMMATTILAISelta

- Kellohuoltopalvelu
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/ kivi-istutustyöt
- Sormuksien valmistus
- Ja nyt myös lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIIKE

Juhani Lankinen Ky
Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)

Tapahtumia

HIITOLA-SÄÄTIÖ järjestää varttuneen väen virkistysleirin Porin seurakuntayhtymän kurssikeskuksessa Silokalliolla 21.-26.5.2007.

Leirille voivat hakea kaikki yli 65-vuotiaat Hiitolassa v. 1939 vakituisesti asuneet henkilöt. Ensikertalaiset ovat etusijalla. Ilmoittautumismaksu on 35 +. Kirjallisissa vapaamuotoisissa hakemuksissa tulee selvittää nimi (myös tyttönimi), syntymäaika ja kotikylä vuonna 1939 sekä nykyinen osoite ja puhelinnumero. Hakemukset pyydetään lähettämään 20.4. mennessä osoitteella Silja Iltanen, Turkkurintie 28, 28400 ULVILA tai sähköpostilla shiiltanen@netti.fi. Leirille valituille lähetetään kirjallinen kutsu huhtikuun loppuun mennessä.

Porissa 20.3.2007
Hiitola-säätiön hallitus

Kurkijokelainen

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus
Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoimena: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14
puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmäkseen ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri ..... 60 centtiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. .... 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi ..... 35 euroa
6 kk ..... 20 euroa
3 kk ..... 12 euroa
Pohjoismaat ..... 39 euroa
Muualla ..... 46 euroa

toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668